

11. 11. 2020

102 Rocznicza Odzyskania Niepodległości przez Polskę

Pamiętamy!

11 listopada 1918 r.

- po 123 latach niewoli

Polska odzyskała niepodległość!

**Ta data jest symbolem miłości ojczyzny, walki o wolność,
symbolem wiary i zwycięstwa Polaków, którzy nie wahali się
oddać za nią życie z pieśnią na ustach.**

Władysław Bełza „Kto ty jesteś”

- Kto ty jesteś?
 - Polak mały.
- Jaki znak twój?
 - Orzeł biały.
- Gdzie ty mieszkasz?
 - Między swemi.
 - W jakim kraju?
 - W polskiej ziemi.
- Czym ta ziemia?
 - Mą Ojczyzną.
- Czym zdobyta?
 - Krwią i blizną.
- Czy ją kochasz?
 - Kocham szczerze.
- A w co wierzysz?
 - W Polskę wierzę.
- Coś ty dla niej?
 - Wdzięczne dziecię.
- Coś jej winien?
 - Oddać życie.

Kto ty jesteś? Polak mały.

Przez lata niewoli zaborcy próbowali narzucić Polakom swoją kulturę, język, obyczaje i religię. Ale dzięki patriotycznemu sercu naszych przadków najcenniejsze wartości zostały uratowane.

Wielcy Polacy, którzy **krzewili miłość do ojczyzny** w czasie zaborów:

**Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Fryderyk Chopin,
Jan Matejko.**

Adam Mickiewicz (1798 - 1855)

Wielki wieszcz narodowy, wybitny pisarz, publicysta i działacz polityczny.

Do jego najważniejszych dzieł należą zbiory poezji "*Ballady i romanse*", "*Sonety Krymskie*", poemat "*Konrad Wallenrod*", dramat "*Dziady*" i epopeja narodowa "*Pan Tadeusz*".

Twórczość Mickiewicza wywarła trwały wpływ na polską kulturę, literaturę, sztukę, wzbudzała patriotyzm i mobilizowała Polaków do walki o wolność.

Henryk Sienkiewicz (1846 – 1916)

Najpopularniejszy pisarz XIX i XX w.

Studiował medycynę, prawo, filologię i historię m.in. na Uniwersytecie Warszawskim.

Zastąpił przede wszystkim z pisania nowel oraz powieści przygodowych i historycznych – w tym ponadczasowej Trylogii.

Wizja historii w jego twórczości dodawała otuchy i siły Polakom, **pisal: „ku pokrzepieniu serc”**.

W 1905 r. otrzymał **nagrodę Nobla za „Quo vadis”** i zyskał sławę na całym świecie.

Jan Matejko (1838 - 1893)

Najwybitniejszy przedstawiciel polskiego malarstwa historycznego XIX wieku.

Studiował w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych, następnie w Monachium i Wiedniu. Artysta **był oddanym patriotą, a jego dzieła wyjątkowym wyrazem idei niepodległościowych.**

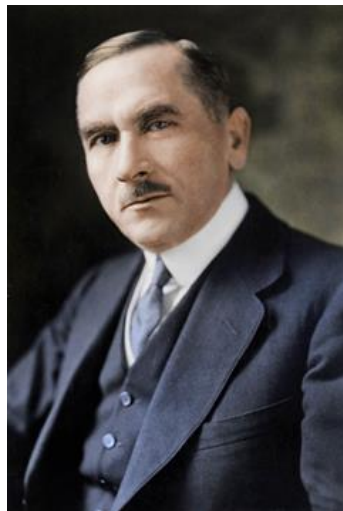
Słynął z malowania portretów, jednak głównie **tworzył obrazy z dziejów ojczystych, poprzedzone wnikliwymi studiami historycznymi.**

Wybitne dzieła Matejki to m.in: Stańczyk, Unia Lubelska, Bitwa pod Grunwaldem, Hołd pruski, Sobieski pod Wiedniem, Kościuszko pod Racławicami, Konstytucja 3 Maja.

— *Jaki znak twój?*
— *Orzeł biały.*

**Odznaczeni Orderem Orła Białego za zasługi
dla Niepodległości Polski:**

• *Józef Piłsudski, Roman Dmowski, Ignacy Paderewski* •

Józef Piłsudski (1867 - 1935)

Wybitny polityk oraz działacz społeczny i niepodległościowy, pierwszy Marszałek, dwukrotny Premier Polski, Naczelnny Wódz Armii Polskiej;

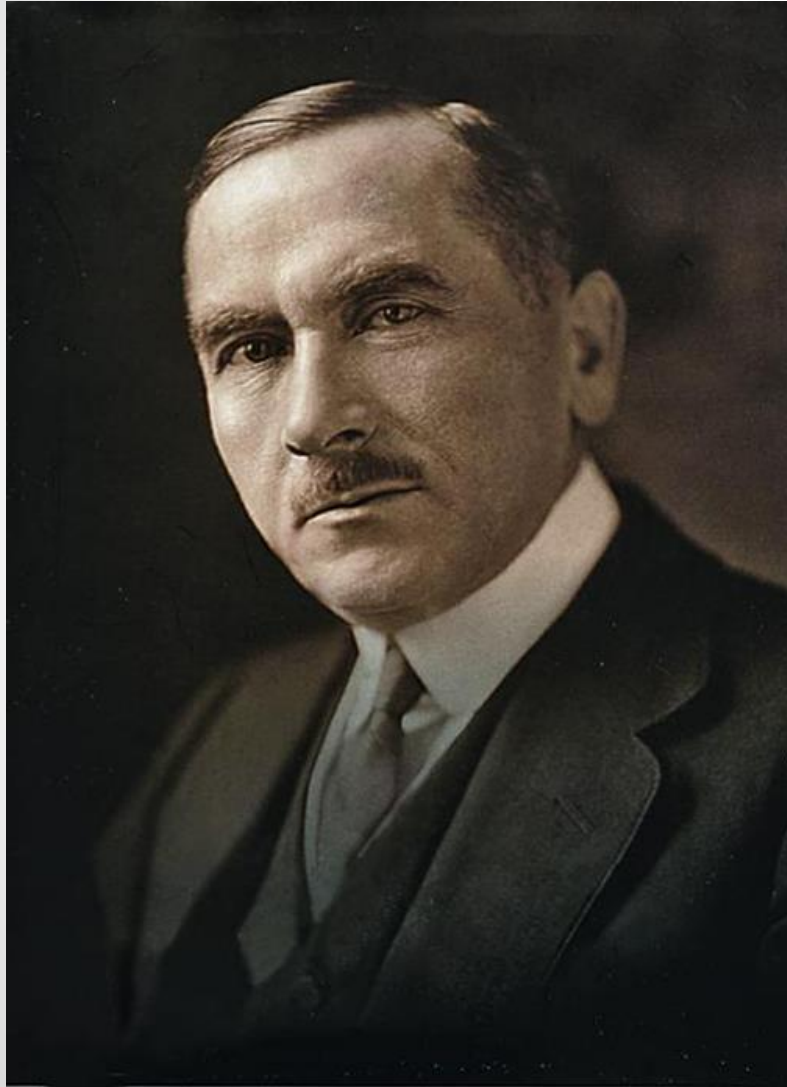
Pochodził z patriotycznej rodziny szlacheckiej, studiował medycynę na Uniwersytecie Charkowskim;

Był wielokrotnie aresztowany i został zesłany na Sybir;

Dał się poznać jako dobry organizator i mężny patriota, nieustrudzony w walce o wolną Polskę;

Odegrał ważną rolę w kształtowaniu młodej państwowości polskiej.

Roman Dmowski (1864 – 1939)

Świetny dyplomata i mąż stanu, pisarz, publicysta, Minister Spraw Zagranicznych, Poseł na Sejm Ustawodawczy, polski działacz niepodległościowy.

Ukończył wydział nauk przyrodniczych na Uniwersytecie Warszawskim i otrzymał tytuł doktora, biegle znał pięć współczesnych języków obcych oraz dwa klasyczne - łacinę i grekę. Chciał Polski wielkiej, ale jednolitej narodowo i religijnie.

Jego pogrzeb stał się największą manifestacją narodową.

Ignacy Paderewski (1860 – 1941)

Utalentowany pianista, kompozytor, działacz społeczny i mąż stanu, premier i minister spraw zagranicznych.

Studiował w Instytucie Muzycznym w Warszawie a także w Berlinie i w Wiedniu postugiwał się płynnie 7 językami;

Zrobił wielką karierę nie tylko w Europie, ale również w Ameryce, Afryce i Australii;

Po śmierci początkowo został pochowany na cmentarzu w Waszyngtonie a w 1992 r. Jego prochy zostały sprowadzone do Polski i spoczęły w Katedrze św. Jana w Warszawie;

Pozostawił po sobie ponad 70 dzieł orkiestrowych, instrumentalnych i wokalnych.

— *Gdzie ty mieszkasz?*

— *Między swemi.*

Było też **wielu anonimowych Polaków**, którzy jednoczyli się na obczyźnie i w różny sposób poświęcali się dla kraju. Marzyli o tym, aby zamieszkać w wyzwolonej ojczyźnie.

W 1914 r. **powstały Legiony Polskie**, które liczyły nawet 16 tys. żołnierzy. Do walki zapalała naszych rodaków pieśń „**My Pierwsza Brygada**”.
W 2007 roku Minister Obrony Narodowej uznał ten marsz za Pieśń Reprezentacyjną Wojska Polskiego.

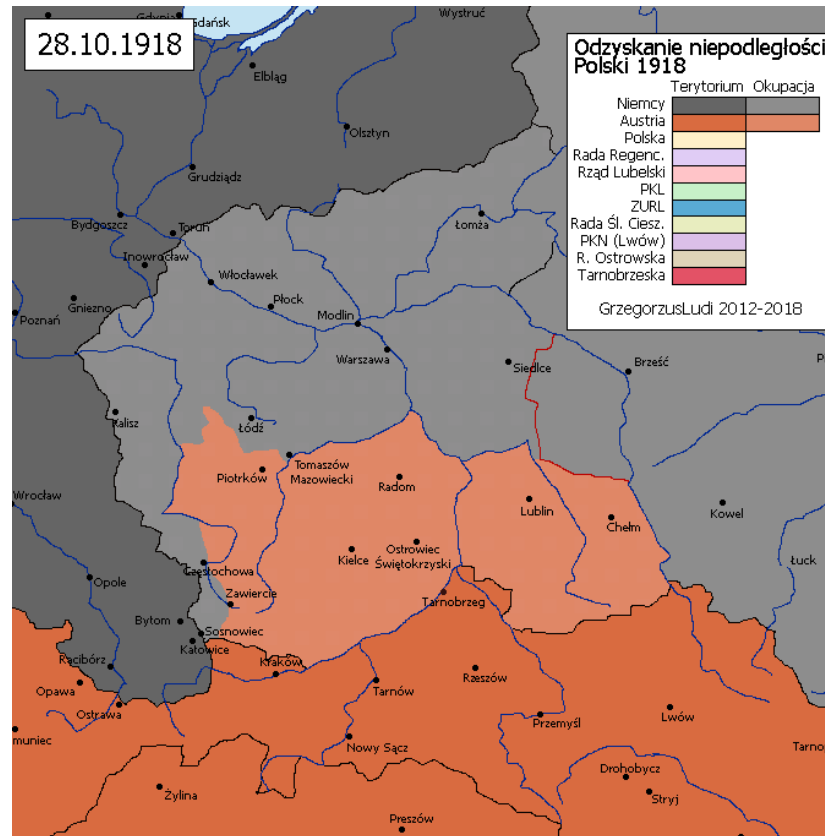
— *W jakim kraju?*

— *W polskiej ziemi!*

W 1917 r. Polska powróciła na mapę Europy, ale okazało się, że Polacy musieli zawalczyć o swoje terytorium. Pierwsi do walki stanęli **w 1918 r. młodzi mieszkańcy Lwowa.** Nazywano ich Orłętami Lwowskimi. Wielu z nich nie miało ukończonych 17 lat. Walczyli z Ukraińcami, a później z wojskami radzieckimi. Najmłodszy z Orłąt miał 9 lat.

— *Czym ta ziemia?*
— *Mą Ojczyzną.*

Walki toczyły się również w **Wielkopolsce** i na **Śląsku**,
oraz o **dostęp do morza**.

— *Czym zdobyta?*
— *Krwcią i blizną.*

Dwa lata po Odzyskaniu Niepodległości Polacy toczyli walki o ustalenie granic z Rosją. **W 1920 r. odbyła się słynna Bitwa Warszawska.** Plan polskich dowódców powiódł się i Armia Czerwona pomimo znacznej przewagi liczebnej musiała się wycofać. Było to 15 sierpnia, w święto Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, dlatego bitwę nazwano cudem nad Wisłą.

W tym roku obchodzimy 100 – Rocznicę tego wydarzenia.

- *Czy ją kochasz?*
- *Kocham szczerze.*

Nasi przodkowie w imię miłości, wolności i suwerenności ojczyzny wielokrotnie oddawali życie. Ich bohaterstwo i patriotyzm sprawiły, że możemy teraz żyć w wyzwolonej Polsce. Łącznie liczba poległych, rannych i zaginionych wynosi nawet ćwierć miliona osób.

„Bohaterowie Niepodległej” uczestniczący w zmaganiach o niepodległość Rzeczypospolitej w latach **1914–1918** oraz o granice Polski Odrodzonej w latach **1918–1921** to m.in.:

Józef Haller, Zygmunt Radoński „Żarski”, Edward Franciszek Herbert, Stanisław Długosz „Tetera”, Jan Piotr Koziatek...

„Za Ojczyznę poległ ukochany twój” – słowa te z pieśni pochodzącej z 1918 r. pt. **„Białe róże”** przypominają o bohaterach z tamtych czasów.

- A w co wierzysz?

- W Polskę wierzę.

Pomimo tak wielu ofiar i prześladowań w okresie walki o niepodległość rozkwitła **literatura polska** a pisarze polscy, tacy jak **Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz** stali się znani na całym świecie.

Powstały również **wyjątkowe utwory** skomponowane przez **Fryderyka Chopina, Ignacego Paderewskiego**.

A stworzona przez **Jana Matejkę malarska synteza dziejów narodowych** na zawsze wpisała się w kanon wiedzy historycznej i patriotycznego wychowania kolejnych pokoleń Polaków.

- *Coś ty dla niej?*
- *Wdzięczne dziecię?*

Fryderyk Chopin chociaż zmarł w 1849 r. w Paryżu i nie doczekał wolnej Polski, to jednak jego serce spoczęło w kościele Świętego Krzyża w Warszawie.

Henryk Sienkiewicz zmarł w 1915 r. w Szwajcarii, przekonany, że *"już niepodległej Polski nie zobaczy"*. W 1924 r. trumna z ciałem Henryka Sienkiewicza dotarła ze Szwajcarii do Warszawy.

Warszawa, stolica Polski, kraju który zniknął z map na 123 lata przypomina o tych, którzy o nią i całą naszą ojczyznę walczyli nie tylko na polu bitwy.

W rocznicę Odzyskania Niepodległości wspominamy wszystkich Polaków, którzy poświęcali się dla ojczyzny.

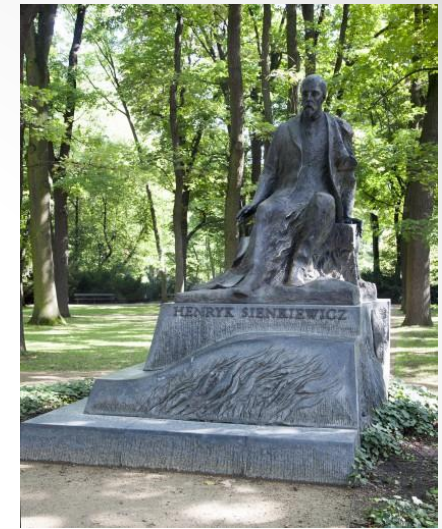

Kościół Św. Krzyża
w Warszawie

Pomnik Fryderyka
Chopina w Warszawie

Pomnik Henryka
Sienkiewicza w Warszawie

Pomnik Jana Matejki
w Warszawie

Pomnik Józefa Piłsudskiego
przy Belwederze

Pomnik Adama
Mickiewicza w Warszawie

*- Coś jej winien?
- Oddać życie.*

**„Ja Wódz Naczelny Armii Polskiej pragnę notyfikować
rządom i narodom wojującym i neutralnym istnienie
Państwa Polskiego Niepodległego, obejmującego
wszystkie ziemie zjednoczone Polski”**

Józef Piłsudski

Bibliografia - literatura dostępna w bibliotece

- Konieczny, F.: Dzieje Polski opowiedziane dla młodzieży. Poznań, 2017.
- Kieś – Kokocińska, K.: Ilustrowana Historia Polski dla dzieci. 2015.
- Kwiatkowski, P. Leszczyński, M.: Historia Polski. Poznań.
- Bełza, W.: Wiersze dla dzieci. Kraków, 2015.
- Bełza, W.: Kto ty jesteś? Polak mały! Warszawa, 1983.
- Strękowska – Zaremba, M.: Marszałek Józef Piłsudski, Polscy bohaterowie. Warszawa, 2017.
- Zgorzelska, A. Wilkoń, J.: Nazywam się Fryderyk Chopin. Poznań, 2010.
- Michałowski J. M, Jan Matejko. Warszawa, 1979.
- Dorożala – Brodniewicz, T., Gańska M.: Pieśń nieśmiertelna w Stulecie Polski Niepodległej. Poznań, 2018.
- Źródła ilustracji:
 - pl.wikipedia.org
 - lpn.gov.pl
 - kresy.pl
 - Jagiellonia.org